Desvelirea monumentului Regelui Carol I

Inălțătoarea solemnitate de Marți din piața Palatului Regal

Intr'un cadru de însuflețită sărbătoare, s'a desvelit eri, în piața Palatului Regal din calea Victoriei, în prezența Suveranului, a Marelui Voevod Mihai, a membrilor guvernului și a înalților demnitari ai țării, statuia Regelui Carol I.

Capitala s'a îmbrăcat, ca la toate zilele mari în culorile calde ale stindardelor ce fluturau preutindeni.

In spatele statuii Marelui Rege, 194 de falnice drapele cuprindeau în cutele lor gloria vajnicelor timpuri apuse și evocau prin pădurea lor înfiorată de fâlfâiala vântului, întreaga istorie răscolită de lupte a neamului românesc.

Preutindeni, pe toate zidurile, drapele nesfârșite împodobeau piața. Statuia, de proporțiuni atât de impunătoare, era învăluită într'un tricolor uriaș. Trupele, așezate în careu, dădeau pieții o impresie de măreție cu totul neobișnuită.

In fața Palatului, se afla muzica batalionului de gardă. Lângă ea, se alinia șirul albastru al elevilor școalei de artilerie, iar lângă ei, în aceeași impecabilă și nemișcată ținută, o baterie din regimentul 1 artilerie. Ostașii purtau cu mândrie noua cască cu care a fost înzestrată armata română.

Restul careului era completat de simetria jandarmilor în mare ținută.

In dreapta și în stânga statuii, se aflau două tribune mari. In cea din stânga au început să ia loc membrii directoratului Frontului Renașterii Naționale, investmântați toți în uniforma albastră. In tribuna din dreapta, au luat loc fruntașii țării și toți demnitarii civili cari au venit să asiste la solemnitate.

Incetul cu incetul, tribunele s'au umplut. Sosesc tot mai mulți membri ai Frontului Renașterii Naționale; invitați îmbrăcați în fracuri, pe pieptarul imaculat al cărora strălucește aurul decorațiilor.

Sosesc apoi înalții magistrați ai țării, purtând togi roșii, negre și albastre, după cum fac parte din Inalta Curte de Casație, celelalte instanțe judecătorești și consiliul administrativ al țării.

Odată cu ofițerii generali, strălucitori de fireturi, în uniformele lor de gală, sosesc ambasadorii, miniștrii și atașații militari ai puterilor străine.

Este foarte remarcat atașatul militar englez, purtând uniforma unui regiment scoțian de gardă, cu căciulă uriașă neagră, fustă colorată, tunică împodobită cu mai multe culori și eghileți, purtând ciorapi scurți cadrilați cu roșu, pantofi decoltați de lac, sabie și un pumnal argintat ascuns pe jumătate în reverul ciorapului. A făcut de asemeni impresie atașatul militar italian cu o chivără strălucitoare, împodobită cu cruce și atașatul militar francez, în uniformă de trupă africană.

Șirul oaspeților se face tot mai mare. Fiecare uniformă are ceva cu totul deosebit, o notă nouă, un punct de atracție. Diplomații străini iau loc în tribuna din stânga estradei regale, care se află în fața statuii Regelui Carol I.

In tribuna din fața Palatului Automobil Clubului Român, iau loc d-nii: Dinu Brătianu, Rădulescu-Motru, Stelian Popescu, I. Gr. Perieteanu, Gr. Trancu-Iași, V. P. Sassu, S. Mehedinți, Basarab Brâncoveanu, I. Mitilineu, Em. Antonescu, Zamfir Brătescu, Ion Zenovie, Andrei Rădulescu, C. Viforeanu, Radu Pascu, lt.-col. Dan Pascu, V. Antonescu, col. Ulea, Drăghicescu, Negel, Ionescu-Dolj, Eliescu, Sedlacek, V. Teodorescu, general Zăvoianu; secretarii generali Vlahide, Georgian, Marinescu, Marian, Gh. Moțăteanu; P. S. Veniamin Pocitan-Ploeșteanu, P. S. Antal-Târgovișteanu și P. S. Popovici; d-nii: Murgășanu, Perticari, C. Botez, Octav Vasiliu, prof. Sipsom, prof. Herovanu, etc.

In grupul ofițerilor generali se află d-nii generali: Atanasescu, Motaș și Florescu, inspectori generali de armată; Argeșeanu, comandantul corpului II armată; Petrescu-Togu, comandantul pieții București; amiral Gheorghiu, general Giossan, Iacobici, Coroamă etc.

Membrii Casei Regale iau loc în aceeaș tribună cu membrii guvernului, în dreapta estradei unde vor sta M. S. Regele și Marele Voevod.

Își fac apoi apariția membrii guvernului în frunte cu d. prim ministru Armand Călinescu, toți în uniforma Frontului Renașterii Naționale, precum și d-nii: Teofil Sidorovici, comandantul Străjii Țării și prof. G. Alexianu, rezident regal al ținutului Bucegi ,cari iau loc tot în tribuna din dreapta estradei regale.

La urmă, sosesc domnii consilieri regali: dr. C. Angelescu, Al. Vaida Voevod și prof. Nicolae Iorga. D. Vaida Voevod poartă uniforma albastră a Frontului Renașterii Naționale, având pe umăr eșarfa unui cordon de mare cruce; iar d. prof. Iorga poartă uniforma de consilier regal.

Statuia Regelui Carol I

Sosirea Suveranului și a Marelui Voevod Mihai

E ora 11 fix.

Din alămurile muzicii izbucnește deodată falnic și tumultos, cadența Imnului Regal.

Majestatea Sa Regele și Marele Voevod Mihai au ieșit din Palatul Regal.

Suveranul învestmântat în uniformă de general de artilerie, poartă pelerina albă a ordinului „Mihai Viteazul". Marele Voevod Mihai pășește tinerește alături de El, în uniforma verde a vânătorilor de munte. In urma Suveranului și a Moștenitorului Tronului, la o mică distanță, vin d-nii Ernest Urdăreanu, ministrul Palatului; gen. C. Ilasievici și ofițerii de ordonanță.

Majestatea Sa Regele străbate pe jos curtea Palatului și ajungând în piața din fața statuii, trece în revistă trupa.

Urale nesfârșite cari se amestecă cu sunetele majestoase ale Imnului Regal, salută pe Suveran și pe Moștenitorul Tronului.

Majestatea Sa Regele se îndreaptă apoi spre tribuna regală, în fața căreia este întâmpinat de d. prim ministru Armand Călinescu.

Serviciul religios

In fața tribunei regale și în fața statuii Regelui Carol I, se află masa cu odoare, la care slujește I. P. S. Bălan, mitropolitul Ardealului, P. S. episcop Partenie Ciopron, al armatei, înconjurați de întregul cler al Sf. Patriarhii.

Răspunsurile sunt date de corul Patriarhiei, care este și el investmântat într'o uniformă nouă. Cântăreții poartă sutană neagră, cu brâu și guler roșu. Ei sunt dirijați de maestrul Nicolae Oancea.

In cadrul serviciului divin, muzica intonează „Ruga".

Desvelirea monumentului

Suveranul pășește apoi spre statuie și trăgând de cordonul simbolic ce susține cele două falduri imense ale tricolorului ce acoperă monumentul, întregul văl împodobit cu culorile naționale se desface în două, și în timp ce cade spre lespedea roză a postamentului, apare chipul semeț și neînfricat al Regelui Carol I.

Statuia, de dimensiuni impunătoare, cuprinde în înfățișarea ei, toată măreția destinului românesc, care trecând prin lupte grele ,a ajuns la izbânda de azi.

I. P. S. Mitropolit Bălan înaintează spre statuie și o binecuvântează, stropind-o cu aghiasmă.

Momentul este mișcător, iar în timp ce muzica intonează din nou acordurile „Rugii", Majestatea Sa Regele coboară de pe estradă și depune la piciorul statuii Acelula care întruchipează, în chipul dăltuit în bronz figura istorică a întemeetorului dinastiei românești, o splendidă jerbă de bujori roz.

Defilarea drapelelor regimentelor ce au servit sub domnia Regelui Carol I

Cuvântarea d-lui Armand Călinescu

președintele consiliului de miniștri

SIRE,

Privită în optica zilelor sbuciumate de astăzi, Domnia Regelui Carol I ne apare plină de seninătate și de un fel de idealism patriarhal. Era „vechiul bun timp", în care bucuria de a trăi domnea în toate societățile, izvorîte din simțul liniștei, al securității și al echilibrului popoarelor. Epoca dela 1870 până la 1914 a fost cea mai pașnică și cea mai fecundă din istoria contemporană. Evocarea Domniei Marelui Rege Carol I stârnește în mintea noastră imagini de belșug, de pace, în care omul, lipsit de sbucium și de frământări, putea duce o viață de răgaz, de creațiune tehnică și intelectuală în împăcare, prosperitate și veselie. Era pe vremea când cetățeanul oricărei țări nu afla în fiecare dimineață de o nouă revoluție, ori de un nou război.

Dar tot acest aspect n'a ieșit numai din datele unei istorii fericite. El e rezultatul și al unei concepții, al unei voințe, rezultatul influenței covârșitoare, a unui mare și unic conducător asupra vieții poporului său.

Domnia Regelui Carol I n'a fost dintr'un început așa de consolidată și așa de echilibrată în seninătatea ei, cum s'ar crede la prima vedere. Descălecând aici, El a găsit o țară și o istorie zguduite de infinite și egoiste interese feudale. Impărțită în nenumărate tagme de boeri, fiecare partizan al unei alte influențe străine, alergând când la Viena, când le Petersburg, când la Țarigrad, ca să denunțe și să suprime secta rivală, structura internă a vechilor principate era modelată după tipul unei feudalități orientale, inspirată numai de interese și ambiții particulariste.

Regele Carol I a săvârșit aici aceeași uriașă operă politică pe care a săvârșit-o, de pildă în Franța, Regele Ludovic al XI-lea. Ca și acela, Marele nostru Rege a reușit să suprime rivalitățile și luptele între grupurile diverse de nobilime, să le topească într'un sentiment național, să le încadreze într'o ordine de stat. Revoluția Statului unic, stabil și închegat pe deasupra frământărilor boerești, El Marele Rege, a adus-o în viața țării noastre.

Ce greu a fost însă primului nostru Rege, ca, fără tradiție și fără netezirea terenului de către înaintași, să creieze numai din voința și din geniul Său un stat dintr'o națiune! A fost hărăzită Regalității această mare operă de a transforma Românimea dintr'o națiune într'un stat. Nu numai fiindcă i-a creiat independența, dar dacă România arătase și mai înainte, poate un mileniu chiar, marea ei vitalitate ca națiune, existența ei ca stat, începe cu Primul Mare Rege. România exista în fapt; Marele Rege Carol I a făcut-o să existe în drept.

El a încununchiat într'o formă luarea de conștiință a ființei naționale, firavele începuturi ale unui sentiment patriotic, care abia cu puțin înainte începuse să se ivească la câțiva scritori și la câțiva tineri și generoși oameni politici, El, născut în altă țară, descălecat din alte meleaguri, ne-a învățat demnitatea și solidaritatea națională, care au creiat independența internă sufletească, aceia care a precedat independența noastră politică externă.

Regele Carol I nu este însă numai un fondator de stat. El este și creiatorul unei etice românești. Austeritatea, profilul sever al Marei Sale figuri de ostaș, se perpetuă de aproape un veac, ca o măreață lecție de caracter. El e acela care a înscris cu litere de foc în distinul nostru cuvintele pe care le adresa în ziua de 13 Mai 1906, profesorilor țării, cari veniseră să-L felicite pentru 40 de ani de domnie: „Nu uitați că mai mult decât talentele, caracterele hotărăsc soarta popoarelor și că forța morală, numai, le poate apăra de învingere și nimicire". Aceste cuvinte s'au transformat într'o lozincă, într'un imperativ de refugiul moral pentru toate generațiile care au urmat. Și n'a fost doară numai afirmarea unui principiu. A fost mai ales pilda unui caracter de o nobilă tărie și de o impunătoare asprime îndulcită de o umană înțelepciune. Titu Maiorescu, omul politic și istoric care L-a cunoscut mai bine, zugrăvește marile Lui calități: „Tenacitatea în urmărirea țelului, răbdarea și indulgența Sa, înălțarea peste orice sentiment de răzbunare, neobosita regularitate în îndeplinirea zilnicelor datorii".

Acest mare caracter de militar și de diplomat știa mai ales să-Și înfrângă pornirile, să le împingă departe în colțuri sufletești adânci și secrete.

La un popor excesiv de expansiv și adesea vorbăreț, El a fost un taciturn. La un popor cu inclinațiuni de impulsivitate, El a fost un reținut și un cântărit înțelept, ale cărui hotăriri erau adânc deliberate. La un popor adesea înclinat către prodigalitate, El a învățat sobrietatea și filozofia spiritului de economie. La un popor înclinat către plăceri, El a rămas în ochii tuturor un ascet, care și-a interzis orice voluptate. Ințelept, El nu se mira nici de ingratitudini, nici de nedreptăți, le înfrunta pe toate cu o stoică seninătate. A cunoscut o sigură voluptate: „datoria", pe care a împlinit-o cu orice risc, sub orice amenințare.

Stând în calea unora din slăbiciunile poporului său, completându-i lacunele prin exemplul Său, El a constituit și pentru contemporanii Săi, dar mai ales pentru generațiile de astăzi, cel mai înalt principiu de etică. Rolul Său nu a fost astfel numai politic, ci și educativ. El a impus tuturor, a forțat respectul chiar și dușmanilor Săi. Astfel, prestigiul Său a fost infinit. El a condus societatea românească nu numai către consolidare, independență și liniște, dar a silit-o prin exemplul Său să meargă pe calea marilor valori morale.

Se cuvine astfel ca azi, când comemorăm 100 de ani dela nașterea Sa, să-L așezăm nu numai în cripta de pantheon a Marilor Regi prin vitejie militară și prin iscusință politică, ci și în aceia a sfinților din pilda vieții cărora popoarele capătă înviorare și îmbărbătare în momentele lor grele de restriște și de îndoială. Figura Sa complexă de mare ostaș, de mare om politic și de erou moral, va rămâne etern pilduitoare în memoria posterității.

Cuvântarea Maiestății Sale Regelui

Acest bronz ridicat în inima Capitalei, semn dovedit de recunoștință a poporului întreg către acel Mare Suveran care a pus temelia de nesdruncinat a României moderne, trebue să fie pentru orice român simbolul etern de evlavie a trecutului și de încredere desăvârșită în viitor.

De lângă obârșia Dunării, Carol I a fost chemat de gândul fericit al poporului românesc, să vie să domnească aci, la gurile aceluiași fluviu pentru a făuri un viitor falnic.

Din clipa în care primul Rege al României a pus piciorul pe pământul sfânt al nouei Sale patrii, El a devenit cu trup și suflet cel mai desăvârșit și cel mai credincios cetățean al ei.

Cuvintele ce le-a rostit depunând jurământul că, din acea oră a devenit român, n'a fost o formulă protocolară, ci un legământ sfânt pe care un atavism de veacuri îl făcea să nu-l poată călca chiar cu prețul vieții.

Această îndatorire ce și-a însușit-o în acele zile de Mai 1866 a ridicat-o în sufletul și în conștiința Sa la rangul de virtute.

Conștiinciositatea de ori-ce clipă și un înalt spirit al datoriei,—virtuți ale Familiei Sale, — l-au călăuzit în așa fel încât El a fost pildă tăcută, dar veșnic prezentă pentru poporul Său.

A avut un țel: Să facă din România o țară independentă și respectată; fără șovăire a urmărit acest scop și a reușit.

Luptând pas cu pas, învingând adversitățile dinnăuntru și din afară cu un simț politic fără seamăn, a dobândit pentru Țara Lui, ceeace El a fost hotărît să îndeplinească din clipa în care plebiscitul îl chemase la locul de înaltă răspundere.

In pregătirea lui anterioară n'avea nimic care să-I dea o învățătură deosebită pentru îndeplinirea rolului de Suveran, dar era soldat și deci știa ce-i disciplina și spiritul de sacrificiu pentru o cauză înaltă.

Ș'apoi în vinele Lui curgea sângele unui lung șir de Domnitori.

Este un caz tipic în care virtuțile strămoșești au strălucit în mod atât de deosebit.

In tot decursul istoriei neamului nostru, alegerea lui Carol I ca Domnitor al României a fost cel mai mare bine ce și l-a făcut poporul român lui însuși.

Astăzi, când sărbătorim 100 de ani dela nașterea Regelui întemeietor, trebue să adăogăm la mulțumirile ce le aducem alegerei din 1866 și pioasa amintire pentru marii conducători de popoare din acea vreme: Napoleon III, Victor Emanuel II și Bismarck.

Urmărind istoria, vedem cum se repetă faptele. Atunci ca și acum, prima grije a Domnitorului în opera de consolidare a Țării și a Tronului a fost să-Și înjghebeze o armată solidă și bine înzestrată. Fără preget a muncit Carol I la această operă, fără preget dar și cu o deosebită dragoste, căci avea un suflet de ostaș. Nu numai că credea în absoluta nevoie a unei oștiri puternice, dar o și iubea cu toată inima, așa cum au iubit-o toți Regii României.

Acest instrument a fost prima piatră de temelie a operei de consolidare ce a întreprins-o; cu această bravă oștire a săvârșit El faptele de arme glorioase de la Grivița, Plevna și Smârdan, prin ea a dobândit România prima așezare definitivă în concertul european: Independența.

Această neatârnare a fost gândul urmărit de Domnitor din prima clipa când a pus piciorul pe pământul Țării.

Printr'o muncă de stăruitoare răbdare și de desăvârșit simț politic, știind să aștepte momentul prilenic, a putut să săvârșească primul pas al marei opere de mai târziu: Unirea tuturor Românilor.

M. S. Regele rostindu-și cuvântarea

In această muncă de răbdare perseverentă se poate vedea una din marile calități ale acestui Suveran.

Pot să afirm că, nu I-a fost totdeauna ușor să păstreze această virtute de căpetenie a unui Domnitor.

Simțul politic dus la extrem, ponderea desăvârșită și marea Sa dragoste pentru armată, iată calitățile cari au făcut din Carol I un Mare Rege.

Ne-a lăsat o Românie consolidată, pe care urmașul Său Ferdinand a mărit-o până în granițele ei firești.

Iată moștenirea pe care am primit-o noi cei de azi și pe care vom trebui s'o lăsăm la rândul nostru urmașilor noștri, neștirbită.

Azi, ca și în 1866, prima problemă pe care o avem de desăvârșit, este de a întări oștirea Țării; trebue să facem din ea acel instrument pe care l-a visat Regele Carol I.

Astăzi n'avem altă năzuință decât de a păstra și de a întări aceeace avem.

România este hotărît pașnică.

Ea vrea să desăvârșească în liniște opera de consolidare, dar tot așa de hotărîtă este de a păstra integritatea și independența ei.

Uitându-ne la acest monument, care vine să împlinească puțin cam târziu golul unei uitări, să ne amintim de parabola talanților și să fim servitorii credincioși cari să merităm frumoasa moștenire ce ne-a lăsat-o Carol I.

(Aplauze puternice, urale, ovațiuni).

Defilarea Frontului Renașterii Naționale

Când ecoul ultimului cuvânt regesc s'a stins în tăcerea tuturor acelora cari ascultau cu reculegere vorbele Suveranului, un marș triumfător, tineresc și năvalnic izbucnește din zeci de goarne aurite.

Defilează membrii Frontului Renașterii Naționale.

In fruntea unităților ce pășesc în pas cadențat, se vede venind silueta albă a unui cavaler al ordinului Mihai Viteazul. Este comandantul gărzilor naționale ale Frontului Renașterii, d. general Petre Georgescu.

In urma d-sale vin comandanții de ținut ai Gărzii Naționale și apoi unitatea compactă a directoratului Frontului Renașterii Naționale.

Unitățile nesfârșite ale frontișilor grupați pe ministere se succed timp de 20 de minute, într'un ritm, un pas și o aliniere impecabilă. Cu capul întors spre dreapta, miile de mânuși albe ale brațului drept ridicate în fața Suveranului, fac același falnic și simbolic salut: salutul roman.

După unitățile Frontului Renașterii Naționale, defilează femeile înscrise în Front, în aceeaș uniformă albastră, cu aceeaș cadență și aliniere perfectă, cu aceeaș prestanță.

Unitățile albastre se succed cu regularitate și șirul celor ce defilează pare fără sfârșit.

Urmează Gărzile Naționale cu cămăși albastre și bonete în două colțuri și Gărzile Naționale din provincie, cu pantaloni negri și pieptar.

Parada militară

Când unitățile Frontului au terminat defilarea, a început parada militară care a fost comandată de d. general Coroamă.

In fruntea trupei pășește d. general Argeșeanu, comandantul corpului II armată. După d-sa, vine grupul ofițerilor fără trupă din garnizoana București.

După o distanță mai mare, vine grupul veteranilor dela 1877 pe cari asistența mișcată îi aplaudă îndelung.

Au defilat apoi, toate organizațiile de foști luptători, în frunte cu Federația națională a foștilor luptători, FIDAC-ul, precum și asociațiile: Virtutea militară, Bărbăție și Credință, Mărășești, Voluntarii ardeleni, bănățeni și bucovineni din marele război, Liga Foștilor Luptători, Făuritorii României Mari, Voevodul Mihai, Legiunea străină și asociația subofițerilor.

După un nou interval, au defilat purtătorii celor 194 de drapele glorioase ale neamului, cari s'au închinat în fața Suveranului.

Au defilat apoi, într'o impecabilă și desăvârșită ținută ostășească, o baterie pe jos, din reg. 1 artilerie și câte o companie din școala pregătitoare de ofițeri, regimentul de gardă Mihai Viteazul, regimentul 1 vânători de gardă, regimentul 2 vânători de gardă, Regele Alexandru al Iugoslaviei, în fruntea căruia pășea, ca un simbol viu al eroismului, d. general à la suite, Rasoviceanu. Apoi, reg. 21 infanterie, grăniceri de gardă, pionieri de gardă, 2 artilerie ușoară, 2 artilerie grea, gardă călare, 4 roșiori, 9 roșiori, 4 călărași, unități din aviație, dela flotila de luptă Pipera și centrul de instrucție al aeronauticei, unități din marină, din divizia de mare și divizia de Dunăre, pompierii și, în sfârșit, muzica batalionului de gardă, care încheia șirul defilării.

Când parada militară s'a sfârșit, M. S. Regele a traversat piața și s'a reîntors la Palatul Regal, în uralele prelungite ale mulțimii, în timp ce muzica intona „Imnul Regal".

Grigore Olimp Ioan